

EBH/165/2013

Év

2013

Védett tulajdonság:

Szexuális irányultság

Diszkrimináció területe

Foglalkoztatás

Diszkrimináció típusa

Zaklatás

Befejezőmód

Jogsértést megállapító döntés

Kérelmező beadvánnyal fordult az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz annak megállapítása iránt, hogy a bepanaszolt oktatási intézmény (oktatási intézmény) az egyenlő bánásmód követelményét megsértette, mert nem lépett fel a kérelmezőt vélt szexuális orientációja okán zaklató diákokkal szemben, sőt a problémát úgy kívánta orvosolni, hogy megbízási szerződését annak lejártát követően - korábbi ígéreteivel szemben - nem hosszabbította meg.

Kérelmező panaszában előadta, hogy 2010. szeptember 1. napján megbízási szerződést kötött az érintett oktatási intézménnyel, melynek értelmében heti 12 magyar nyelv és irodalom órát tanított. Alkalmazására egy szülési szabadságon lévő kolléga helyettesítése céljából került sor. Kérelmező hangmagassága az átlagtól eltér, melynek következtében a diákok gyakori céltáblájává vált. A diákok zaklató jellegű magatartása különösképpen a 9.B osztályra volt jellemző, ahol néhány tanuló a „buzi” szóval illette Kérelmezőt a tanórákon és azokon kívül is. Kérelmező ennek kiküszöbölése céljából többször felhívta az érintett osztály figyelmét az elfogadás fontosságára, illetve jelezte a problémát az érintett osztályfőnök, valamint az iskola igazgatója felé is. Különösen sérelmes volt számára az a körülmény, hogy az érintett tanulók jó magatartás jegyet kaptak. 2011 júniusában az oktatási intézmény vezetője jelezte, hogy a következő évtől Kérelmező munkájára nem tartanak igényt. Arra hivatkozott, hogy kevesebb diák jár az iskolába és az osztályok számát csökkenteni kell. Kérelmező a hivatkozási alapot nem tartotta valósnak, azt nem fogadta el és jogainak érvényesítése érdekében több eljárást is indított az iskolával szemben.

Az eljárás alá vont munkáltató képviselője a védekezésében előadta, hogy kérelmezővel részmunkaidős, heti 12 óra tartamú megbízási szerződést kötött. Kérelmező sérelmeivel (zaklatás, személyes vita) összefüggésben kijelentette, hogy azokról csupán a tanév végén szerzett tudomást egy kollégától, akivel a Kérelmező minősíthetetlen hangon beszélt. Nem sokkal ezt követően közölte a Kérelmezővel, hogy megbízási szerződését nem hosszabbítják meg a lecsökkent gyereklétszám miatt és azt is egyértelművé tette, hogy a döntés a Kérelmező sérelmeivel nem áll összefüggésben. A zaklatás vonatkozásában az oktatási intézmény igazgatója intézkedést nem tartott szükségesnek, mivel a Kérelmező fegyelmi eljárás lefolytatását nem kérte, a tanév pedig gyakorlatilag véget ért. Azt javasolta a Kérelmezőnek, hogy tegyen a rendőrségen feljelentést. Az érintett tanulók magatartás jegyével összefüggésben elmondta, hogy a Kérelmező egyet nem értését a helyben szokásos módon nem jelezte időben, így az intézménynek nem felróható. Kiemelte, hogy a Kérelmező helyére eredetileg más személyt nem volt szándéka alkalmazni, ám augusztusban a fenntartó kérésére még is sor került egy magyar szakos tanár alkalmazására heti 12 órában. Végezetül azzal érvelt, hogy a Kérelmező munkájával probléma nem merült fel, az iskolában megbecsülték, szállást, illetve internet hozzáférést biztosítottak számára.

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapítható volt, hogy Kérelmező beadványa az alábbiak szerint alapos:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) alapján a Hatóság az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatti ügyekben jár el. Az egyenlő bánásmód követelménye abban az esetben sérül, ha valakit vagy valamely csoportot valamely - a törvény 8.§-ban rögzített - tulajdonsága miatt más, vele összehasonlítható helyzetben lévő személyhez vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban részesítenek és ennek a hátrányos megkülönböztetésnek tárgyilagos mérlegelés szerint nincs ésszerű indoka. Az egyenlő bánásmód követelményét az oktatási intézmények az Ebktv.4.§(g) bekezdése alapján kötelesek megtartani. Az Ebktv. 5.§ (d), illetve 21-23. §ai alapján az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed a foglalkoztatási jogviszonyra, illetve a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyra. Ezen túlmenően az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen, ha a munkáltató közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz a munkaviszony létesítése, illetve megszüntetése során.

Az Ebktv. 10. § (1) bekezdése alapján zaklatásnak minősül az az emberi méltóságot sértő, szexuális vagy egyéb természetű magatartás, amely az érintett személynek a 8. §-ban meghatározott tulajdonságával függ össze, és célja vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszégyenítő vagy támadó környezet kialakítása. Az Ebktv. 8.§ (m) bekezdése a vélt szexuális orientációt védett tulajdonságként ismeri el.

A bizonyítási eljárás során felmerülő adatokból egyértelműen megállapítható, hogy a Kérelmezővel szemben vélt szexuális orientációja okán ellenséges, megalázó légkör alakult ki a 2010/11-es tanévben, melyet néhány, a 9.B osztályba járó diák idézett elő. Ezen eseményekről valamennyi, a vádemeléssel záruló büntető eljárás során meghallgatott diák tudomással bírt, illetve rosszallásukat fejezték ki az „elkövetőkkel” szemben. A meghallgatott diákok úgy nyilatkoztak, hogy a Kérelmező sérelme szóbeszéd tárgya is volt, így arról álláspontjuk szerint a tanári karnak is tudomással kellett bírnia. Ezzel összefüggésben pedig nem volt életszerű az eljárás alá vont képviselőjének, illetve az érintett osztályfőnöknek azon nyilatkozata, miszerint nem is hallottak az egyébként általuk is súlyosnak minősített történésekről. Ezen túlmenően az eljárás alá vont képviselője a tudomásszerzést követően sem tett érdemi intézkedéseket a Kérelmező sérelmének kivizsgálására és orvoslására, mivel azt nem tartotta indokoltnak. Azon indokai ugyanakkor, miszerint közel volt az év vége, a diákok tagadták az események megtörténtét, a tanári kar az esemény tisztázásától elhatárolódott, illetve hogy a sérelem kivizsgálása büntetőeljárás keretei közé tartozik, nem felelnek meg azon elvárható magatartásnak, melyet ilyen súlyú jogsérelem esetén tanúsítani kellene.

Különösképpen felnagyította a jogsérelem súlyát az a körülmény, hogy a Kérelmező viselkedésmintát is adó tanár, akinek a diákok előtt szükségképpen tekintéllyel kell rendelkeznie. Az eset kivizsgálásának elmulasztása azt eredményezte, hogy a Kérelmező emberi méltóságának sérelme nem nyert időben orvoslást sem a tanári kar, sem pedig a diákok előtt. Ezen túlmenően a megbízási szerződésének meg nem hosszabbításával esélye sem volt arra, hogy a továbbiakban helyzetét tisztázza, kapcsolatát a környezetével rendezze. Megállapítható volt az is, hogy a bepanaszolt oktatási intézmény a Kérelmező helyére azonos óraszámban a tanévkezdetre más személyt alkalmazott. Ezzel összefüggésben pedig nem rendelkezik relevanciával az a körülmény, hogy a felvételt a fenntartó kifejezett kérése indokolta. A gazdasági szükségszerűséget az sem támasztotta alá, hogy az összevonásokat a diákok létszámának csökkentése indokolta, hiszen az a Kérelmező részlegét közvetlenül nem is érintette.

Az eljáró Hatóságnak az Ebktv. 22.§ (1) bekezdése alapján azt kellett vizsgálnia, hogy az oktatási intézmény eljárását a munka jellege, természete indokolta-e, figyelembe véve az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű szempontot. Az eljárás alá vont ellentmondásos védekezése az Ebktv.-ben előírt kimentési bizonyítási szabályoknak nem felelt meg.

A lefolytatott bizonyítás alapján megállapítható volt, hogy az eljárás alá vont magatartása az Ebktv. 4.§ g), 8. § m), valamint 21-23.§-ai alapján sérti az egyenlő bánásmód követelményét. A fentiek alapján a Hatóság az eljárás alá vontat eltiltotta a jövőbeni jogsértéstől, valamint elrendelte a határozat közzétételét a Hatóság, valamint az eljárás alá vont weboldalán. A közzététel elrendelésével a Hatóság a jogsértés súlyát, valamint a generális, illetve speciális prevenció szempontjait tartotta szem előtt. Az eljárás alá vont a sérelem orvoslására nem tett megfelelő lépéseket, a sérelemről (megalázó, megszegényítő magatartás) pedig sokan szereztek tudomást.

A Hatóság a szankció megválasztásánál arra is tekintettel volt, hogy az eljárás alá vont iskolában belügyi rendészeti előképzés folyik, s az érintett zaklató tanulók is egy rendészeti osztály tagjai voltak. A szankció alapjául szolgáló szempontok pedig kizárólag akkor tudnak érvényre jutni, amennyiben a határozat legalább akkora nyilvánosságot kap, mint maga az időben elhúzódó jogsértés .

Az alkotmányos értékek, illetve a jogrend szabályainak betartása, illetve tiszteletben tartása a rendészeti képzésben részt vevő személyektől (tanárok, diákok stb.) különösen elvárható . A Hatóság a fenti szankciók alkalmazását azonban elégségesnek és megfelelőnek tartotta különös tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont Kérelmező sérelmének a közigazgatási eljárás alatti kompenzálására ténylegesen törekedett, azaz egyezségi ajánlat keretében közalkalmazotti jogviszony keretében betöltendő állást kínált számára, mely ajánlatot a Kérelmező nem fogadta el. Ennek következtében **a Hatóságnak egyszerre kellett figyelemmel lennie a jogsértés súlyára (kettős diszkrimináció, azaz közvetlen hátrányos megkülönböztetés és zaklatás), következményeire, valamint az eljárás alá vont azon törekvésére, hogy a jogsérelem következményeit a tőle telhető mértékben utólag enyhítse.**